

редко въ лѣтописи ти на свѣтъ тѣ; явила се е извѣстна тържественостъ всредъ жестокостъ та, самовластие то грабителството. На мнозина християне прѣзрително се е оставелъ животъ тѣ; много второстѣпени служби на правителствената властъ са се прѣдоставели на християнски епископи; и въ Цариградъ се е привлело едно грѣцко племе, което, малко по малко, е помогнѣло, до извѣстна стѣпенъ, да допълни недостатѣкъ тѣ отъ разуменъ елементъ въ турскій ислямъ: то и въ наше врѣме е доставило на Порта та отколѣ извѣстний намъ и, ште прибавя, високоуважаемый прѣдставителъ, когото виждаме нейнъ посланикъ въ Лондонъ. Послѣ, отъ врѣме на врѣме, ако и редко, поевявали са се у тѣхъ господарствени хора, които ний твърдѣ скоро сме били готови да признайме за образецъ на това, за което са способни Турци ти, — когато въ дѣйствителностъ това са били по-скоро *lusus naturae* — игра на природата — въ благоприятната страна; така да кажа, чудовишта на доблестъ или разумъ; намирали са се, наистина (и се намиратъ), распрѣснати въ общество то, хора, които, ако и да не могатъ въ истина смислъ да се нарѣкътъ граждане, нѣ са показвали истинно граждански добродѣтели, и би могли да бѣдѣтъ граждане, ако би да са живѣли всредъ истинно гражданство. При това турска та раса, като изгуби възможностъ та да се противи на Европа или да я прѣнебрѣгва, постепенно почна да открива свои ти свойства прѣдъ очи ти на цѣла Европа; и централно то нейно правителство, като имаше неволно да се съобразява съ много форми и прѣдания на цивилизация та, случайно е заимствовало нѣшто отъ духъ тѣ ѝ.

Това е, мисля, непогрѣшно описание на минало то, и даже на настоящето състояние на Турция. Упадѣкъ тѣ на мъжествена та енергия на една империя, която въ течение то на столѣтия е била ужасъ за цѣлий свѣтъ, е изумителенъ. Въ течение то на двадесетъ години Турция, благодарение на довѣрчивостъ та на европейски ти борси, заела е не по-малко отъ двѣстѣ милиона лири стерлинги: значителна честь отъ тая сума е била из-